

1 Toegang tot Nederland

Inleiding

Vreemdelingen komen om verschillende redenen naar Nederland. Vreemdelingen zijn personen die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten (artikel 1 Vreemdelingenwet 2000).

Zo komen sommige vreemdelingen naar Nederland, omdat zij Nederland bijvoorbeeld als toerist kort willen bezoeken, een bezoek willen brengen aan hun familie of zaken willen doen. Deze vreemdelingen verblijven maximaal negentig dagen in Nederland.

Er zijn ook vreemdelingen die naar Nederland komen voor een langere termijn dan negentig dagen. Dat betreft vreemdelingen die naar Nederland komen, omdat zij in Nederland met hun (Nederlandse) partner willen samenwonen, willen studeren, werken of om andere redenen voor een langere tijd of een onbepaalde tijd hier willen verblijven. In dit geval spreekt men van *regulier verblijf*.

Sommige vreemdelingen komen naar Nederland, omdat zij in hun land van herkomst gevaar lopen of bang zijn vervolgd, mishandeld, gemarteld en zelfs vermoord te worden. Zij willen dan in Nederland asiel aanvragen. Zij worden *asielzoekers* genoemd. Er zijn dus verschillende categorieën vreemdelingen. In dit hoofdstuk wordt hier dieper op ingegaan.

1.1 Wat men vooraf moet weten

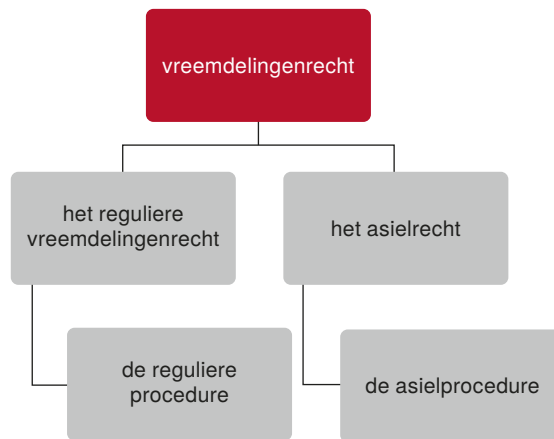
Alvorens nader in te gaan op de inhoud van het vreemdelingenrecht, is het goed om een aantal algemene, maar belangrijke begrippen van het vreemdelingenrecht te kennen.

Allereerst is het van belang te weten dat het vreemdelingrecht onder het bestuursrecht valt. Het vreemdelingenrecht heeft betrekking op de relatie

tussen de overheid en burgers. Dat houdt in dat ook de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van belang is voor het vreemdelingenrecht. Een deel van het vreemdelingenrecht kan ook onder het privaatrecht vallen. Hier gaan wij in het kader van dit boek niet op in.

Ten tweede is het van belang te weten dat het vreemdelingenrecht uit twee onderdelen bestaat. Het betreft het *reguliere vreemdelingenrecht* en het *asielrecht*.

Dit houdt in dat er in het kader van het vreemdelingenrecht twee procedures naast elkaar bestaan: de *reguliere procedure* en de *asielprocedure*.¹

Figuur 1.1 Onderscheid regulier–asiel

Verder zijn er nog twee andere belangrijke deelonderwerpen die verband houden met het vreemdelingenrecht. Dit gaat over wie er Nederlander kan worden en dus een Nederlands paspoort kan krijgen. Dit noem je nationaliteitsrecht. Verder heb je een belangrijk onderwerp over vreemdelingen en arbeid. Dit gaat over de vraag of een vreemdeling in Nederland mag werken en onder welke voorwaarden.

¹ Let op: dit zijn de twee hoofdprocedures. Er is ook een procedure in het kader van toezicht en handhaving. Hier wordt in deel V van dit boek op ingegaan.

1.2 Categorieën vreemdelingen

In dit boek worden vreemdelingen die naar Nederland willen komen in vier categorieën onderverdeeld.

De eerste categorie betreft vreemdelingen die voor maximaal negentig dagen, dat wil zeggen voor een kort verblijf, naar Nederland komen.

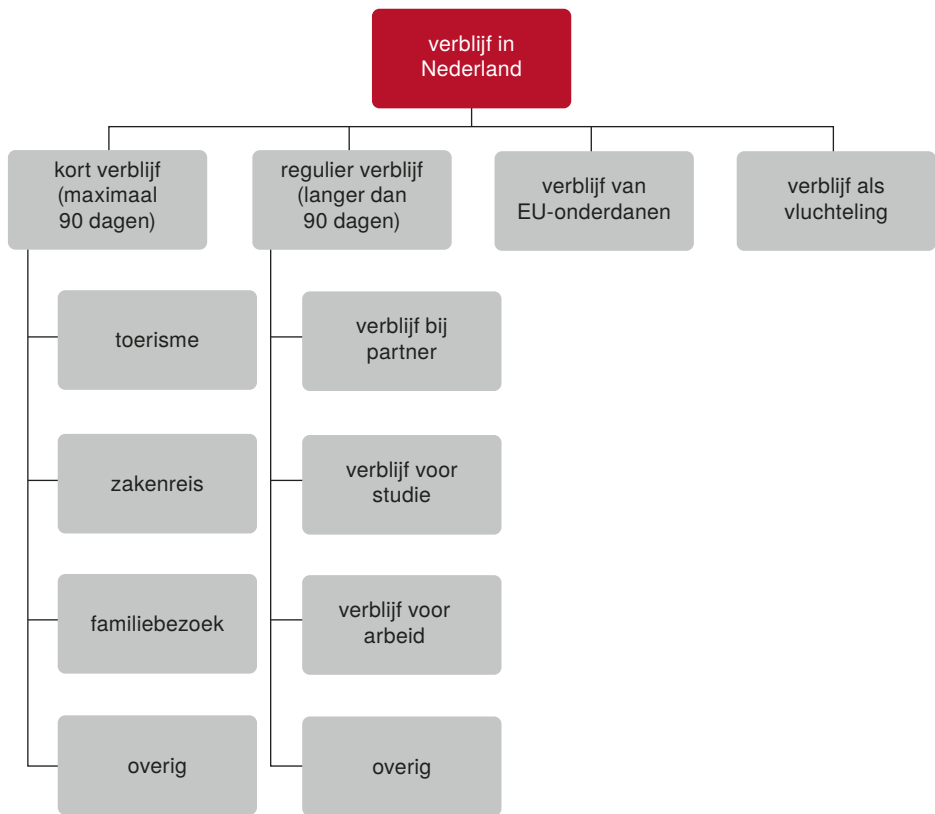
De tweede categorie betreft vreemdelingen die voor een termijn van langer dan negentig dagen (al dan niet voor altijd) naar Nederland komen.

Onder de derde categorie vreemdelingen vallen vreemdelingen die hun land ontvluchten om in Nederland asiel aan te vragen. Men heeft het dan over *asielzoekers* of *vluchtelingen*.

De vierde categorie betreft de *Unieburgers*² (verder te noemen: EU-onderdanen) en hun familieleden. Voor deze categorie vreemdelingen gelden bijzondere regels. Dit geldt ook voor onderdanen van de EER³ en Zwitserland. In het vervolg van boek wordt echter verder gesproken over EU-onderdanen en hun familieleden.

2 Een Unieburger is een burger van de Europese Unie. De Unieburgers hebben de nationaliteit van een lidstaat van de Europese Unie.

3 Dit is de Europese Economische Ruimte en bestaat uit EU-landen plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland.

Figuur 1.2 Mogelijkheden verblijf in Nederland

Hierna wordt ter verduidelijking per categorie een voorbeeld gegeven.

Voorbeeld 1.1 Kort verblijf van maximaal negentig dagen

Kayhan Pair is in het bezit van de Afghaanse nationaliteit. Hij wil graag tijdens de zomervakantie een bezoek brengen aan Nederland. Hij heeft op school in het kader van de aardrijkskundelessen veel over Nederland gehoord en gelezen. Hij heeft om die reden veel gewerkt en voldoende geld gespaard om een reis naar Nederland te kunnen bekostigen. Zijn plan is om twee maanden in Nederland te verblijven en vervolgens terug te gaan keren naar Afghanistan. Kayhan valt onder de categorie vreemdelingen die korter dan negentig dagen in Nederland willen verblijven.

Voorbeeld 1.2 Verblijf langer dan negentig dagen

De 23-jarige Russische Kristina Smirnova heeft in Rusland de 25-jarige Tom Kalen (met de Nederlandse nationaliteit) leren kennen. Kristina Smirnova en Tom Kalen zijn inmiddels verliefd op elkaar. Kristina Smirnova wil graag naar Nederland komen en hier met Tom Kalen gaan samenwonen. Kristina Smirnova is dus van plan om langer dan negentig dagen in Nederland te verblijven, nu zij wil gaan samenwonen. Kristina Smirnova valt dus onder de tweede categorie vreemdelingen, te weten vreemdelingen die voor een regulier verblijf naar Nederland komen.

Voorbeeld 1.3 Verblijf als vluchteling

De Syrische Alan Mohammad, die in Syrië woont, vreest de laatste tijd voor zijn leven. Hij wordt namelijk door de regering van Syrië en door de gewapende milities die tegen de regering vechten, vervolgd om zijn politieke overtuiging. Hij heeft geen andere oplossing dan naar Nederland te vluchten en hier asiel aan te vragen. Hij valt dus onder de derde categorie vreemdelingen die naar Nederland komen, te weten asielzoekers.

Voorbeeld 1.4 Verblijf als EU-onderdaan

De Duitser Jürg Müller is in dienst getreden bij een in Nederland gevestigde fabriek. Sinds enkele maanden heeft hij in Arnhem een woning gehuurd. Hij wil de komende jaren in Nederland wonen en werken. Hij verblijft in Nederland als EU-onderdaan en valt derhalve onder de vierde categorie vreemdelingen, te weten EU-onderdanen.

In deze vier voorbeelden zien wij de, in het kader van dit boek, vier belangrijke categorieën vreemdelingen die om verschillende redenen naar Nederland komen. Zo wil Kayhan Pamir voor een kort verblijf, dat wil zeggen voor de duur van maximaal negentig dagen, naar Nederland komen. Kristina Smirnova wil voor een langere tijd, misschien voor altijd, naar Nederland komen. Alan Mohammad wil ook voor langere tijd naar Nederland komen. Het verschil tussen voorbeeld 1.2 en 1.3 is dat het in voorbeeld 1.3 om een *asielzoeker* gaat die bescherming nodig heeft, terwijl in voorbeeld 1.2 geen sprake is van een asielaanvraag. In het voorbeeld van Jürg Müller gaat het ook om een verblijf van langer dan negentig dagen. Het verschil tussen het voorbeeld van Jürg Müller enerzijds en de voorbeelden van Kristina Smirnova en Kayhan Pamir anderzijds is dat Jürg Müller met zijn Duitse nationaliteit als